
HAND- LEIDING

Hoe gebruik je deze verenigingsbox?

INLEIDING

Voor je ligt de handleiding van de Verenigingsbox. De Verenigingsbox is een hulpmiddel voor verenigingen om zelfstandig te werken aan een sterke en veilige vereniging. Een vereniging waar iedereen zich thuis voelt en met plezier sport!

De Verenigingsbox bestaat uit verschillende 'tools' zoals Beleidskaarten, best practises en een Seizoenskalender. Als bestuurder, trainer, coach en scheidsrechter kan je direct aan de slag met deze hulpmiddelen. Zo helpt de Verenigingsbox je om het gesprek over sportiviteit en respect op gang te brengen en om dit thema een vaste plaats te geven binnen jouw vereniging.

In deze handleiding vind je alle informatie die je nodig hebt voordat je met de Verenigingsbox aan de slag gaat. Zo lees je in hoofdstuk 2 over de achtergrond en het doel van de Verenigingsbox en in hoofdstuk 3 staat voor wie de Verenigingsbox is ontwikkeld. In hoofdstuk 4 vind je vervolgens een overzicht van de verschillende hulpmiddelen die in de Verenigingsbox zitten. In hoofdstuk 5 zijn ten slotte vijf gouden tips beschreven om de Verenigingsbox optimaal te kunnen benutten.

Wil je graag meer informatie of heb je vragen over de Verenigingsbox? Neem dan contact op met je bond.

**Wij wensen je veel
gebruiksplezier!**

NOC*NSF

De Verenigingsbox is online ook te downloaden via www.academievoorsportkader/verenigingsbox.

Colofon

Redactie: Naar een veiliger Sportklimaat en Buro Vonkstof

Opmaak: Diep Arnhem

Druk: Kampert-Nauta

Mei 2014

WAAROM DEZE BOX?

De verenigingsbox hoort binnen het grotere actieplan *Naar een veiliger sportklimaat*. Lees in deze paragraaf meer over het doel en nut van de box.

Vijf miljoen sporters

Ongeveer 30 procent van de Nederlandse bevolking is lid van een sportvereniging. Dat betekent dat zo'n vijf miljoen Nederlanders sporten. Daarvan valt maar liefst 70 procent in de leeftijdscategorie van 6 tot en met 17 jaar. Anderhalf miljoen Nederlanders zijn vrijwilliger in de sport. Denk aan coaches, trainers, scheidsrechters, juryleden, bestuurders, kantinebeheerders of ouders die hun kinderen naar wedstrijden brengen.

Hoe zorg je dat al deze betrokkenen met veel plezier en in een veilige omgeving bezig kunnen zijn met hun sport? Dat vergt heel veel beleid, organisatie en positieve inzet!

Veiliger sportklimaat

Helaas ondervindt de sport in toenemende mate de negatieve gevolgen van verruwing en verharding. Deze ontwikkeling is nauw verweven met maatschappelijke ontwikkelingen waarin waarden en normen onder druk staan. Irritaties, incidenten en soms ook excessen zijn zo breed waarneembaar dat we van een sportbreed probleem kunnen spreken.

De sportbonden en NOC*NSF willen dat ieder individu zich veilig en prettig voelt in haar of zijn sport en zichzelf kan zijn. Met het actieplan *Naar een veiliger sportklimaat* willen we samen met verenigingen:

- gewenst gedrag in en rondom de sport stimuleren;
- ongewenst gedrag aanpakken.

Kennis en vaardigheden vergroten

De uitdaging is: hoe zorg je voor een structurele gedragsverandering? Daarvoor zetten we in op het vergroten van de kennis en vaardigheden van de direct betrokkenen: verenigingsbestuurders, trainers, coaches of begeleiders en scheidsrechters, juryleden of andere officials. Juist zij zijn als geen ander in staat om sporters aan te spreken op hun gedrag. Juist zij kunnen ouders bewust maken van hun rol, en supporters meer bewustzijn bijbrengen over sportiviteit en respect. In tal van speciale programma's, activiteiten, opleidingen en workshops krijgen ze kennis en vaardigheden aangeleerd die hen helpen hun rol zo goed mogelijk te vervullen.

Doel verenigingsbox

- Een positief sportklimaat creëren voor alle betrokkenen, waar iedereen in zijn of haar eigen rol plezier beleeft binnen de vereniging.
- Een gezamenlijke aanpak binnen de club stimuleren: op één lijn komen.
- Bewustwording en actieve betrokkenheid stimuleren: iedereen doet mee in zijn of haar eigen rol.

Samen werken aan een plezierig en veilig sportklimaat!

Wat is er nodig om met deze verenigingsbox te werken aan een plezierig, sportief en veilig klimaat binnen je vereniging?

- Betrokkenheid: een hart voor de sport, de vereniging en haar leden.
- Continuïteit: een proces van voortdurende aandacht.
- Gezamenlijkheid: iedereen doet mee.
- Diversiteit: ieder levert een bijdrage vanuit zijn of haar eigen rol.
- Preventie: inzetten op een positief klimaat.

De verenigingsbox als hulpmiddel

Kennis en vaardigheden bij betrokkenen vergroten is één, het borgen daarvan binnen je vereniging is ook van groot belang. Dat betekent: beleid ontwikkelen rondom sportiviteit en respect, maar vooral ook: het consequent uitvoeren hiervan in de praktijk. En dat vraagt veel tijd en energie. Deze box is ontwikkeld als handig hulpmiddel om je vereniging te ondersteunen.

Met de inhoud van deze Verenigingsbox kan je vereniging met meer gemak:

- beleid ontwikkelen;
- activiteiten plannen;
- instrumenten inzetten;
- een keuze maken voor opleidingen en bijscholingen.

VOOR WIE IS DEZE BOX?

De verenigingsbox is zo gemaakt dat verschillende doelgroepen binnen je vereniging er direct mee aan de slag kunnen. Want: iedereen heeft in zijn eigen rol invloed op het stimuleren van een plezierig en veilig sportklimaat.

De doelgroepen

In deze box vind je hulpmiddelen voor:

- bestuurders;
- trainers/coaches/begeleiders;
- arbitrage/scheidsrechters/juryleden;
- sporters;
- ouders.

SPORTERS

TRAINERS
COACHES
BEGELEIDERS

BESTUURDERS

ARBITRAGE
SCHEIDSRECHTERS
JURYLEDEN

OUDERS

Tip:

Op elk onderdeel in deze box zie je het symbool van de doelgroep. Zo weet je direct op welke doelgroep dit onderdeel betrekking heeft.

Speciaal voor de bestuurder

Als bestuur ben je de spil bij het creëren van een veilig en plezierig sportklimaat binnen je vereniging. Samen vervul je als bestuur vier belangrijke rollen:

- de beleids- en procesrol;
- de communicatierol;
- de weerbaarheidsrol;
- de voorbeeldrol.

Meer uitleg over deze rollen vind je op de kaart *Bestuurdersrollen*.

Tip:

Op elke beleidskaart in deze box zie je het symbool van een rol. Zo kun je direct zien op welke bestuurdersrol deze kaart van toepassing is.

WELKE HULPMIDDELEN VIND JE IN DEZE BOX?

In deze verenigingsbox vind je allerlei verschillende hulpmiddelen. Je kunt er **direct mee aan de slag om binnen jouw vereniging een veilig en plezierig sportklimaat te bevorderen. We lichten de hulpmiddelen hieronder kort toe.**

Inhoud van de box

- Seizoenskalender
- Handleiding verenigingsbox
- Beleidskaarten
 - Bestuurdersrollen
 - Bestuurswisseling
 - Organisatie sportiviteit en respect
 - Verenigingsregels
 - Communicatie
 - Social media
 - Kennismaking nieuwe leden
 - Ontvangst op de vereniging
 - Betrokkenheid met je leden
 - Ondersteun de coach
 - Groepsafspraken
 - Begeleid je sporters
 - Ouders
 - Ouders van toptalenten
 - Arbitrage: beleid en begeleiding
 - Spelregelkennis
 - Aanvoerders
 - Ongewenst gedrag
 - Meldingsformulier
 - Sanctiebeleid
- Handleiding bijeenkomsten
- Coachboekje

Toelichting per hulpmiddel

Seizoenskalender

Wanneer zet je de verschillende activiteiten en instrumenten uit de box in gedurende het seizoen? Dat zie je in de seizoenskalender. Deze voorbeeldkalender kun je natuurlijk op maat maken voor je eigen vereniging.

Beleidskaarten

Op de beleidskaarten vind je instrumenten die je bij jouw vereniging kunt inzetten om het sportklimaat plezieriger en veiliger te maken. Op de achterkant van elke kaart zie je steeds een uitwerking, voorbeeld of checklist bij het instrument.

Met deze kaarten kan je vereniging:

- haar beleid rond sportiviteit en respect op onderdelen (verder) ontwikkelen of aanpassen;
- dit beleid uitvoeren met praktische instrumenten.

Handleiding bijeenkomsten

Wil je binnen je vereniging een bijeenkomst over een sportief en veilig sportklimaat organiseren? Dit kun je doen voor verschillende doelgroepen:

- aanvoerders en sporters;
- ouders;
- trainers, coaches of begeleiders;
- scheidsrechters of juryleden (arbitrage).

In de *Handleiding bijeenkomsten* vind je nuttige informatie en praktische tips over hoe je deze bijeenkomsten het beste kunt organiseren.

Coachboekje

Het *Coachboekje* is bedoeld voor elke trainer, coach of begeleider van sporters. Het boekje bevat praktische tips en handige checklists voor alles wat je tegenkomt als trainer, coach of begeleider. Of je nu net begint of ervaren bent, of je nu jonge sporters begeleidt of juist aan de slag gaat met oudere sporters, of je een individuele sporter begeleidt of een heel team. Doe je voordeel met dit boekje!

Tip:

Zie de beleidskaarten als aanvulling op al het goede wat jullie al binnen je vereniging doen. Gebruik de kaarten als inspiratie voor aanscherping van het bestaande of voor nieuwe ideeën!

Of je nu net begint of ervaren bent, of je nu jonge sporters begeleidt of juist aan de slag gaat met oudere sporters, of je een individuele sporter begeleidt of een heel team. Doe je voordeel met dit boekje!

VIJF GOUDEN TIPS VOOR HET GEBRUIK VAN DEZE BOX

Tot slot: hoe kun je als bestuurder of vereniging het beste aan de slag met deze box? Hanteer altijd deze vijf gouden tips.

Tip 1. Kies wat past bij jullie sportvereniging

Een standaardvereniging bestaat niet. Elke vereniging kent een uniek verenigingsgevoel en een unieke eigen cultuur. Elke vereniging heeft andere doelstellingen, een ander ledenbestand en is anders georganiseerd.

Kies uit deze Verenigingsbox daarom wat past bij je eigen vereniging. Focus op de vraag: hoe kunnen wijzelf als vereniging het beste een veilig sportklimaat bevorderen? Gebruik de beleidskaarten, de seizoenskalender en de handleiding voor bijeenkomsten als hulpmiddel en inspiratiebron. Doe je voordeel met de tips en voorbeelden en pas ze gerust aan waar nodig.

Tip 2. Zorg altijd voor draagvlak bij je leden

Ga je nieuwe instrumenten bij je vereniging introduceren? Vergeet niet om altijd ook draagvlak te creëren bij je leden. Draagvlak is van groot belang voor het slagen van nieuw beleid.

Gouden regels:

- Betrek iedereen zo veel mogelijk bij de ideevorming en uitwerking.

- Houd sterk rekening met degenen die iets straks in de praktijk gaan uitvoeren. Van hen wordt extra inspanning gevraagd. Dit kan op weerstand stuiten.
- Benadruk altijd de winst die iets gaat opleveren: met een preventief instrument win je uiteindelijk ook tijd.

Op de verschillende kaarten in deze box vind je extra tips hoe je draagvlak kunt creëren.

Tip 3. Stem initiatieven op elkaar af

Wil je duurzaam werken aan een veilig en plezierig sportklimaat binnen je vereniging? Dan is het belangrijk dat initiatieven geen 'los zand' zijn. Zorg daarom dat alle instrumenten die je inzet onderdeel zijn van een helder samenhangend beleid.

Stem activiteiten af op andere initiatieven. Hoe beter alles op elkaar is afgestemd, hoe effectiever je inzet.

Tip 4. Verbind verschillende doelgroepen

De Verenigingsbox is zo gemaakt dat verschillende doelgroepen binnen je vereniging er direct mee aan de slag kunnen: bestuurders, trainers, coaches of andere begeleiders van sporters, de arbitrage, sporters, maar ook ouders.

Zorg dat de verschillende groepen met elkaar in contact komen. Verbind ze. Denk bijvoorbeeld aan een scheidsrechter bij een avond voor trainers of coaches. Een trainer bij een avond voor ouders. Een bestuurder bij een spelregelavond. Zo zorg je dat iedereen zich beter in elkaars rol kan inleven en werk je nog effectiever aan een veilig sportklimaat.

Tip 5. Communicatie is de sleutel tot succes

Hopelijk inspireert deze box je vereniging om allerlei prachtige initiatieven te ontwikkelen, zodat een veilig sportklimaat een blijvende plaats krijgt binnen het verenigingsbeleid. Bedenk bij alles wat je gaat doen: heldere communicatie is de sleutel tot succes!

Op verschillende kaarten in deze box vind je extra tips en handige voorbeelden voor geslaagde communicatie.

En dan nu: aan de slag!

Een programma van sportbonden en NOC*NSF dat sportief gedrag stimuleert en ongewenst gedrag aanpakt.

Samen
naar een veiliger
sportklimaat